

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. I. 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 39.

V Ljubljani, v petek 17. februarja 1893.

Letnik XXI.

Državni zbor.

Z Dunaja, 16. februarja.

Justično ministerstvo.

Pri silni praznoti pričel je podpredsednik Chlumecky včerajšnje sejo, spominjaje se poslanca grofa Koziebrodskega, ki je te dni na svoji graščini v Galiciji umrl.

Potem je ministerski predsednik odgovarjal na kopo raznovrstnih interpelacij, da je pretekla dobra ura, predno je zbornica prestopila k pretresanju državnega proračuna. Na vrsto je prišlo justično ministerstvo, pri katerem se je oglasilo mnogo govornikov, in sicer kot nasprotniki: Edlbacher, Sokol, Vašaty, Slama, Gessmann, Luginja, Wrabetz, Teliszewski, Pergelt, Hoffmann, Foregger in Kronawetter. Kot zagovorniki so vpisani: Abrahamovič, Menger, Bärnreither, Skarszewski, Potoczek, Heinemann, Byk, Klucki, Morsey, Sommaruga, Rolsberg, Hallwich, Jaques, Podlaszecki in Neuber. Od vseh teh prišli so včeraj samo štirje na vrsto, z vsake strani dva.

Edlbacher je slikal žalostni stan diurnistov in uradnih slug, ter priporočal resolucijo, ki zahteva, da naj se državnim služabnikom plače zboljšajo, diurnistom pa dovolijo definitivne uradniške službe.

Abrahamovič je priporočal ustno in javno obravnavanje pri civilno-pravnih tožbah in pomnožitev okrajnih in kresijskih sodnij na Galiskem.

Sokol se je v češkem jeziku pritoževal, da se češki govori ne sprejemajo v stenografične zapisnike; potem je tožil o slabi odgoji v kaznilnicah, o pogostih konfiskacijah, in je končno razpravljal še češko državno pravo.

Dr. Menger je najprej razpravljal razmere v Sleziji, kjer Slovanov ne ponemčujejo, kakor sta trdila češka poslanca Adamek in Herold. Potem je

govoril o preustroji civilnega tožbenega prava, in končno priporočal mirovne sodbje, ki bi bile sodnikom v veliko olajšavo, strankam pa v korist.

Za njim poprijel je besedo justični minister grof Schönborn, ki je jasno in odločno razvijal svoja načela, svoje namene, pa jednako krepko izražal tudi svoje versko prepričanje. Minister je rekel, da poizveduje, kako je z državnopravdnimi poslovatelji, ker bi bilo morda mogoče, jih opustiti in z dotičnimi prihranki podpirati avskultante. Gledé potrebnih stavb bode morda mogoče za nje pritegniti prihranke kumulativnih sirotinskih blagajnic, katerih prihrankov je bilo koncem leta 1890 po kurzni vrednosti 11 mil. 309.416 gld.

Posebne važnosti so bile besede njegove, ki jih je odgovarjal poslancu Suess-u. Suess je namreč pri ljudskem šolstvu hvalisal novo šolo in na pričo klical vojnega in justičnega ministra, ki naj potrdita, da zna veliko več vojakov brati in da se je zmanjšalo število hudodelstev, odkar veljajo novi šolski zakoni. Vojni minister z državnim zborom nima nič opraviti, ampak le z delegacijami. Ali če bi hotel po Suess-ovi volji pričati, bi moral pač potrditi, da zna veliko več vojakov zdaj brati, kakor nekdanj; toda ob enem bi moral spominjati Suessa in tovariše njegove, da je zdaj petkrat toliko šol, kakor jih je bilo nekdanj, in da so se v enakem razmerju pomnožili tudi troški za šolstvo.

Tudi justični minister grof Schönborn je na poziv Suessov pričal, da se je v istini zmanjšalo število hudodelstev, ker je bilo leta 1882 obsojenih 32.098, leta 1891 pa 28.435 oseb; tudi v tem mu je pritrdil, da mora šola blažilno vplivati na človeka; ali minister je ob enem poudarjal, da je ta blažilni vpliv po njegovem osebnem prepričanju le tedaj pričakovati od šole, če se največji in najodločilnejši teženj poklada na versko odgojo. Tudi v tem se je pokazal grof Schönborn odločnega

katoličana, da skrbi za verske potrebe kaznjencev po raznih kaznilnicah, kjer jim ni le dana prilika, zadostovati svojim verskim dolžnostim, ampak kjer dobivajo vsi tudi verski pouk, vsak po svojem vereizpovedanju: pri katoličanih vrši se ta pouk zmirom v soglasju s škofijskimi ordinarijati. In v tem oziru kaže se leto za letom večji napredek. Splošna pohvala je donela ministru na desnici, levičarji pa so bili po njegovem govoru jako vznemirjeni.

Ura je bila že štiri, ko je nehal minister govoriti, vendar podpredsednik Chlumecky ni hotel skleniti seje, ampak je dal besedo poslancu Vašaty-u. Vedelo se je, da hoče tri ure govoriti, zato so se čuli glasovi, ki so zahtevali konec seje. Ali Chlumecky ni poslušal teh glasov, marveč je rekel, da Vašaty zgubi besedo, če neče govoriti. Vsled tega pričel je Vašaty svoj govor in je govoril celo uro, potem pa je prosil, da naj se seja pretrga za pol ure, ali pa naj se sklene in njemu dovoli govoriti v prihodnji seji. Baron Chlumecky se je odločil za sklep seje.

Na ta način prišel je danes Vašaty prvi k besedi, in je govoril v istini dve celi uri. Pa že v pričetku nastal je velik vrišč. Vašaty se je zlasti obračal proti predsedniku najvišjega sodišča dr. Stremayerja, ki se je kazal že v pričetku kot nasprotnik narodne ravnopravnosti. Omenjal je nekega ukaza njegovega, s katerim ukazuje, da se morajo pri najvišji sodnji vse razprave, ki so se pri prvi sodnji vršile v italijanskem jeziku, prej prevesti v nemški jezik in da se ima tudi razsodba najprej izdati v nemškem, potem šele v italijanskem jeziku. Dalje je omenjal nekega ukaza njegovega z dné 5. decembra 1892, v katerem stoji: Ako se je razsodba vršila v tujem jeziku... Besede tuji jezik so zbudile silen krik pri čeških poslancih; vse križem so upili: Naš jezik je torej tuj v Avstriji! Mi smo tujci, dasi plačujemo davek in prelivamo kri za državo! Sokol: To je škandal! Lang in Br-

LISTEK

Spomini

na velečas. gosp. Josipa Marna, častnega kanonika in c. kr. gimn. profesorja itd., od jednega njegovih 16letnih součencev.

IV.

A glejte! tako tiho in neumorno delavni in zaslužni možak, pobožen in vzoren duhovnik in izvrsten vzgojevalec nadepolne naše mladine ostal je dolgo dolgo časa luč — pod polovnikom. Še le v zadnjih letih našel je zasluženo odlikovanje, ko so ga sedanji prevzvišeni knezoškof izvolili konzistorijalnim svetnikom in cesarju priporočili, imenovati častnim kanonikom. Šolske najvišje oblasti pa so pri njegovem vpokojenju priznale njegove zasluge in njegovo dolgotrajno delovanje pri mladeži, da je bil od presvitlega cesarja imenovan vitezom Fran-Josipovega reda.

Prepuštvši daljne črtice iz njegovega življenja kot profesorja in jezikoslovesa i. dr. spretnejši roki, podvizam se h koncu. Omenjam le še leto 1880, ko smo součenci dne 21. julija pri Sv. Jakobu ob Savi prav na Marnovo prizadetje praznovali svojo petindvajsetletnico. Sicer smo si to snidenje obljubili že na razhodu; a vendar, da ni Marna, vse bi

bilo po mnogostranskih izgovorih zaspalo. Prav Marn pa je vedel nezadovoljneže mej seboj lepo pogovoriti, da smo se razven dveh bolehalcev in Američana Čebula sošli omenjeni dan s Krasa, Bohinja in kedaj vinorodne Dolenjske. Radi moje bolehnosti pridigal je v natlačeni cerkvi Marn sam prav po onem reku, katerega si vč. g. dr. Pogačar kot pridigar na njegovi novi maši izbral v Štangi pred 25 leti.

Veliko sveto mašo z asistenco opravil nam je Bošnjak, opat v Požegi, vaški župnik Budnar pa je daroval črno sveto mašo za rajne součence. Med zmernim kosilom in prijateljskim razgovorjem vstane Marn in nas nagovori z nekako temi-le besedami:

„Preljubi součenci! Srčno me veseli naša današnja slovesnost. Prva zahvala za-njo gre Bogu, ki nas je pred 25 leti poklical: Pridite in hodite za menoj! Bogu gre naša presrečna zahvala za vse, kar smo mogli dobrega storiti svojim ovčicam, pred vsem pa za neštnevilne milosti in dobrote, katerih se vsak dan udeležujemo pri sveti maši in najsvetejšem zakramentu. O nikarmo pozabiti na svoj prevzvišeni poklic, „ut fructum afferatis et fructus vester maneat!“ Nikarmo biti jednaki verejam ob razpotjih, da bi le drugim z roko kazali v namenjeni kraj, sami pa nikoli tje ne dospeli. Imejmo vedno v spominu besedo Gospodovo: „Tisti blapec,

kateri vé voljo svojega Gospoda in ni storil po njegovi volji, bo zeló tepen. — Komur je dano veliko, se bođe veliko od njega zahtevalo.“ (Luk. 12, 47. 48.) Molimo torej drug za drugega, da bi bili vsi ohranjeni.“

Nadalje nam je priporočal molitev za svetega očeta papeža, za rajnega in sedanjega škofa itd. ter sklene: „Še nekaj imam pri srcu, česar je naša posebna dolžnost za naše viharne in razburjene dobe. Kaj ne, že pri vsaki sveti maši se v kanonu spominjamo našega presvitlega cesarja, in ne zaman. Mislim, da je vsak iz-med vas z menoj vred uverjen, da so tudi te naše molitve pripomogle pri Bogu, da se nesrečni kulturni boj tudi v naši Avstriji ni spočel po želji liberalcev. Ta zasluga in odvrnitev kulturnega boja in njegovih pogubnih nasledkov gre za Bogom najprej našemu presvitlemu, katoliškemu vladarju. Vsled tega Bog živi in obrani našega presvitlega katoliškega cesarja Franciška Josipa še mnogo mnogo let na srečo Avstrije in njenih katoliških pokrajin!“

V tem smislu govoril nam je pri mizi gospod Marn kake pol ure, spominjal nas naših stanskih dolžnostij, nam priporočal molitev za sv. očeta, cesarja in škofe in spodbadal nas k lastnemu posvečevanju.

Prav to smo ob kratkem obnavljali na 35letletnici dne 21. julija 1890, ko nas je zopet gospod

zora: Mi smo tuji v Avstriji! Chlumecky je svončkal in prosil, da naj dajo mir, ali Sokol se zopet oglašal: To je vendar škandal, in Čehi kriče vse križem: Ravna se z nami kakor s tuji! Podpredsednik zaradi tega pokara poslanca Sokola. Čehi pa zopet zakriče: Tudi to še! Mi nismo tuji, in grof Kounic zakliče: Naš denar je dober in naša kri, sicer pa . . .; druge besede niso bile umeti, ali bližje stoječi trdijo, da je rekel: beamtenbagagel! Podpredsednik je vse medgovornike poklical k redu, kar je zlasti Vašatya privzdignilo, češ, da ni nič kaznjivega govoril. Ko se mu je pojasnilo, da karanje ne velja njemu, ampak drugim govornikom, je nadaljeval svoj govor, katerega je sklenil ob eni popoldne. Za njim so govorili še Barnreither in Gessman, ko to sklepam pa govori dr. Laginja o razmerah na Primorskem. Jutri bo menda justično ministerstvo dovršeno, v soboto ne bo javne seje, v ponedeljek pa pride na vrsto finančno ministerstvo.

Beda na Kranjskem in celjski okrajni zastop.

V pričetku današnje seje poročal je dr. Kathrein v imenu budgetnega odseka, o nujnem predlogu dr. Ferjančiča glede bede na Kranjskem. Sprejet je bil predlog odsekov, ki vladi naroča, da naj nemudoma pozveduje o tej bedi, in ako se prepriča o njej, od zbornice zahteva potrebnega denarja v njeno polajšanje.

Iz včerajšnje seje mi je še dostavljati, da je Foregger interpeliral ministerskega predsednika, zakaj se je več nemških volitev izbrisalo iz volilnega imenika velikega posestva za okrajni zastop, nasprotno pa vpisalo več slovenskih volitev?

Menda gospodu ministru ne bo težko odgovorjati na to interpelacijo, ker dozda še ni bilo čutiti, da bi se zgolj Slovincem na ljubo vpisovali slovenski volilci, nemški pa izbrisavali.

Naše šole.

Govor državnega poslanca Robiča v drž. zboru dne 7. februarja 1893.

III.

Sedaj prehajam do šolskih uredbe, kar se tiče poučnega jezika. Opozorim Njega ekscelenco učnega ministra, da prosijo Slovenci na Goriškem že več let za slovenske ljudske šole, ali samani. (Cujte! na desnici. Poslanec Nabergoj: V Trstu je ravno tako!) Ravno poslednjega januarja je odklonil goriški mestni zastop dotično prošnjo.

§ 6. zakona o ustanavljanju in vzdrževanju ljudskih šol z dne 6. maja 1870. leta ukazuje (čita):

„Šolska oblastva naj gledajo, da se osnujejo potrebne ljudske šole brez vsacega nepotrebnega odlašanja in zagotove naj se pogoji za trden in vspešen obstanek.“

Nadejam se, da Njega ekscelenca gospod učni minister brez težav najde sredstev in potov, da se ustrezne pravičnim zahtevam slovenskih starišev v Gorici.

Marn še pet skupaj zvalil, nas pri svoji vedno gostoljubni mizi pogostil, nas večinoma v svojem stanovišču prenočil in nas drugo jutro peljal na Rožnik, kjer smo si po sv. maši pri zajutruku zopet obljudili poslednji sestanek čez 5 let ob 40letnici. A baš on, kateremu so bili taki prijateljski sestanki tolikanj ljubi, te 40letnice ni učkal, in Bog vé, če jo bode še kdo iz-med nas piškalec?

Poslednjikrat sem ga videl in se z njim radoval ob katoliškem shodu. Že tedaj se mi je zdel silno slaboten in obnemogel. Nadejal sem se, da bode pomladi zopet bolj okreval. A naše misli niso misli božje. Po svoji proslavi dopsilje mi še dr. Karlinovo knjižico in v zalepki mi naznani, rekoč: „Karlin mi je spisal „labudnico“, katero ti pošljem v spomin — memento mei!“

Sedaj počiva v grobu svoje matere, katero je poslednja leta imel pri sebi in jo vseskozi pristrčno ljubil, na pokopališču pri sv. Kristofu. Njijini duši pa — tako trdno zaupam — veseliti se pri Bogu v nebesih, proseč za nas in ves verni rod slovenski, kajti: „Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjejo! Odslej, reče Duh, počivajo od svojega truda, kajti njih dela gredo za njimi.“ (Raz. 14, 13.)

Blagor jim, kateri v Gospodu zaspé,
V slavi nebeški se tam prebudé!

Gospoda moja! Spregovoriti hočem o tem, kake razmere so sedaj gledé na učni jezik v šolah na Koroškem. O teh razmerah lahko rečem, da se dolgo ne bodo dale obraniti.

To velevažno vprašanje pa hočem razpravljati mirno in stvarno.

Gospoda moja! Kdor ima zdrav človeški razum, bode priznal, da je ljudska šola brez ljudskega jezika nestvor (živahno odobravanje na desnici); to še ljudska šola ni ne, temveč le jezikovna šola.

Osnova ljudske šole brez ozira na materinščino nasprotuje vsem pravilom preskušene vzgojeslovja, zaterej tudi ni nobenega znamenitejšega pedagoga, ki bi tako uredbo zagovarjal in odobral. (Prav res! na desnici.)

Ljudska šola je le nadaljevanje in daljši razvoj rodbinskega življenja in rodbinske delavnosti, in če šola ni tako osnovana, da bi se učilo v jeziku rodbine, ki je tudi jezik otrok, ne more izpolnjevati naloge svoje. Če se hoče skrbeti za izobraževanje kacega naroda, se mu tudi v ljudski šoli mora pustiti jezik njegov.

Poduk v materinščini ima velik pomen v vzgojevalnem oziru. Vzgojevalne svoje svrhe šola ne doseže, če se v njej ne uči v materinščini. Že zaradi tega, gospoda moja, ostanemo vedno pri naših terjativah, ki se ozirajo gotovo na pravo in pametno podlago in prej ne bodemo mirovali, da se nam izpolni.

Po poslednjem ljudskem popisovanju je na Koroškem kaeih 360.000 prebivalcev, mej temi 254.000 Nemcev in 106.000 Slovincov.

Po statističnem izkazu za leto 1890 je na Koroškem 356 ljudskih šol. Če zmatramo podatke o ljudskem številjenju za zanesljive — dobro vemo, kako se je pritiskalo pri ljudskem popisovanju, ali tukaj ni umestno govoriti o tem — mislili bi, da je na Koroškem vsaj 100 ljudskih šol s slovenskim učnim jezikom. In glejte, statistični izkaz pozna samo jedno slovensko ljudsko šolo. (Cujte! Cujte! in klici: Jednakopravnost, državni osnovni zakoni!) Pristaviti moram, da se je po več let trajajoči borbi posrečilo Slovincem, priboriti si še jedno slovensko ljudsko šolo. V statističnem izkazu je navedenih še 90 dvojezičnih šol. Ali, gospoda moja, tako imenovanih dvojezičnih šol že dolgo več ni. Posebne poslednji čas v celovski okolici prav sistematično dvojezične šole preminjajo v nemške. Pri tem delu pa igra glavno ulogo neki e. kr. deželnega sodišča svetnik. Naš narod ima poseben respekt pred okr. glavarji, deželnega sodišča svetniki in grajščaki, od tod prihaja, da ta prememba v okolici celovski ni ostala popolnoma brez uspeha. Na vseh dvojezičnih šolah se vsaj veronauk uči v slovenščini.

Na ukaz Njega ekscelence gospoda učnega ministra se je v pregledane učne načrte za ljudske šole na Koroškem vsprejel tudi posebni načrt za pouk slovenščine na dvojezičnih šolah.

Ta učni načrt je le v toliko pridobitev koroških Slovincov, da se je slovenščina sploh vsprejela v učne načrte in nam kaže, da ima minister za bogočastje in uk dobro voljo pomagati.

Dobrih uspehov od omenjenega načrta naj pa nikdo ne pričakuje, ker se delajo na jedni strani njegovemu uvedanju, kakor so že povedali gg. poslanci Šuklje, Klun in Ferjančič, največje in vse mogoče ovire, na drugi strani je pa ondi, kjer se je uvel, pouk v slovenščini tak, da je vsak uspeh nemogoč.

Ta posebni načrt za pouk slovenščine se ni vpeljal v vseh, temveč le v tridesetih dvojezičnih šolah. Po drugih se pa na slovenščino ozira le pri veronauku. (Cujte! na desnici.)

V slovenskih krajih se pa tudi čisto nemške šole, in sicer jih je 28. V teh se otroci seveda nič ne učé slovenščine. (Poslanec Šuklje: Neverjetno, ali resnično.)

Vpraša se sedaj: Zakaj se tega pouka udeležuje tako malo otrok ondi, kjer se je vpeljal, kajti vkupe se tega pouka udeležuje le 1800 učencev?

Odgovor ni težak. Z uvedenjem posebnega učnega načrta se je pomnožilo število ur, podaljšal se je popoldanski pouk. Slovenščina se uči ob času, ko so otroci že utrujeni in želé počitka, katerega se že veselé njih srečnejši sošolci, ki se ne udeležujejo slovenskega pouka. (Poslanec Šuklje: Žal, da je tako!)

Pri tem bi otroci morali v treh tedenskih urah vse zmagati, za kar na Kranjskem in Štajerskem potrebujejo dvanajst ur. (Poslanec Šuklje: To je ne-

mogoče!) Razven tega se pa v višjih letnikih ravno toliko nemščine zahteva, kakor na nemških šolah.

Pri takih zahtevah bi slovenski otroci morali biti posebno od Boga obdarevani, da bi jim mogli zadostiti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. februarja.

Grof Belcredi praznoval je dne 12. t. m. na tihoma svojo sedemdesetletnico. Častitali so mu pri tej priliki Taafe in drugi ministri in mnoge druge visoke osebe, posebno konservativni politiki. Uradniki upravnega sodišča, kateremu je on predsednik, izročili so mu pri tej priliki kaligrafično izdelano addresso. Častitalo je pa tudi več že upokojenih uradnikov tega sodišča. Grof Belcredi zasluži posebno, da se ga spominjamo konservativci in Slovani. On je že pred Hohenwartom skušal Slovonom pripomoči do svojih pravic. Ko je leta 1865 bil postal ministerski predsednik, se je resno prizadeval, da naredi konec izključno nemškemu gospodstvu v Avetriji in zadovolji vse avetrijske narode. Zaradi tedanjih neugodnih razmer se pa dolgo obdržati ni mogel. Pa tudi pozneje je vedno z vso odločnostjo zagovarjal konservativna načela in pa narodno enakopravnost. On je vreden sovratnik grofa Hohenwarta. Letos ob njegovi sedemdesetletnici tudi mi Slovenci izražamo željo, da ga Bog še dolgo ohrani in mu dopusti praznovati čez deset let še osemdesetletnico.

Svoboda na Ogerskem. Madjari se radi ponašajo s tem, kaka svoboda je na Ogerskem. Ta svoboda pa velja le za Madjare, liberalce in žide. To se je pokazalo te dni. Slovaki so nameravali prirediti več shodov, na katerih bi bili protestirali proti civilnemu zakonu in pa potegovali se za narodno enakopravnost. Stolni sodec v Turčanskem sv. Martinu je pa prepovedal takoj prvi shod. Proti civilnemu zakonu ne pusti govoriti, ker se stvar po njegovem mnenju ne tiče vseh slojev prebivalstva in ker bi potem prebivalstvo utegnilo dobiti kak napačni pojem o tej stvari. Kako ničevni so ti razlogi, je pač vidno. Gotovo nobena stvar ne sega tako daleč v vse sloje prebivalstva, kakor zakon, vsaj na njegovi podlagi sloni vse rodbinsko življenje. Pa ko bi tudi ne segal v vse sloje prebivalstva, bi to še ne bil noben pravi usrok za prepoved. Na shodih se tudi razpravljajo obrtna in druga taka važna vprašanja, ki se tičejo le jednega stanu, ali pa le jednega dela prebivalstva. Razgovor o narodni enakopravnosti je pa prepovedal, ker bi to le vznemirjalo duhove. Madjari se seveda bojé, da bi se ogerski Slovani ne začeli bolj zavedati svoje narodnosti, ker bi jih potem ne mogli potujčevati. Če pa Madjari po svojih shodih zabavljajo proti drugim narodnostim, je pa vse dobro in duhovi se ne vznemirjajo.

Francoske državne hranilnice. Panamska afera je vzbudila pri francoskem prebivalstvu veliko nezaupanje proti denarnim zavodom. Ker so nekateri listi omenili, da tudi v državnih hranilnicah denar ni povsem varen, je prebivalstvo kar drlo v hranilnice. V januarju se je 28 milijonov frankov več vzeo iz hranilnic, nego se pa vanje vložilo. Vlada je mislila, da bo te neugodni prikazni s tem prišla v okom, da se izda zakon, s katerim se prepove, po listih spodkopavati francoski kredit. Ta zakon se je res izdal, ali ima baš nasproten uspeh. Prebivalstvo si sedaj misli, da že mora biti nekaj gnjilega, ker sicer bi se vlada tako ne bala, da bi se stvar ne razpravljala po časopisih. Prvih deset dnij tega meseca se je v hranilnice vložilo samo 4¼ milijona, vzeo pa iz njih 27¾ milijona. Celih 23¼ milijona se je več iz hranilnic vzeo, nego pa vložilo. Še nekaj časa naj gre tako, pa bodo hranilnice v največji zadregi. Vlada sedaj vidi, da se zaupanje ne dá s kakim novim zakonom prisiliti. Potrebno je, da pridejo na vladno krmilo novi poštene močje, o katerih se ne bode moglo trditi, da so kaj v zvezi z raznimi goljufijami poslednjih let. Sedanja republikanska stranka jo je dogospodarila.

Sleparije pri dinamitni družbi. Ob ravnavu zaradi sleparij pri dinamitni družbi bila je hitro končana. Sodišče je obsodilo Leguay-a v petletno ječo in na 3000 frankov globe in Provosta pa v triletno ječo in 1000 frankov globe. Prvo kazen smatra občinstvo za prehudo, ker je Leguay že jako star. Sodniki so si pa menda mislili, da je

treba največje strogosti, ker drugače ne bode konca goljufijam.

Srbija. Volitve bodo dne 9. marca in po vsej deželi je živahno gibanje. Naprednjaki postavijo svoje kandidate, kjer upajo zmagati, drugod se pa volitev ne udeležé. V Požarevcu kandiduje Garašanin proti ministru notranjih stvari, Riboreu. Radikalci so v Semendriji postavili za svojega kandidata Grujića, ki je sedaj srbski poslanik v Carigradu. Grujić je bolj zmeren mož in so ga zatorej skrajni radikalni elementi odpravili. Sedaj ko vidijo, da sami nič ne opravijo, ga pa bočejo pritegniti v politično življenje, da bi vodil radikalno stranko.

Slovstvo.

„Slovensko gledališče“ imenuje se knjiga, katero je po naročilu odbora „Dramatičnega društva“ spisal njega tajnik, gosp. Anton Trstenjak. — Gosp. pisatelj opredeljuje snov na štiri dele.

Prvi del. — Zgodovina gledaliških predstav iz prvih početkov; — gledališke in pasijonske igre pri jezuitih v Ljubljani in oo. kapucinih v Škofji Loki; — prva slovenska predstava dijakov pod Turnom leta 1670; — prva slovenska predstava v deželni gledališču, „Zupanova Miska“, l. 1789. — Prvi del opisuje nadalje početak „Slovenskega društva“, katero je prevzelo nalogo, spisovati igre ter prirejati slovenske gledališke predstave. — Gledališko društvo. — Narodna Citalnica.

Drugi del opisuje početak, razvoj in delovanje „Dramatičnega društva“. Temu delu pridejano je tudi poročilo o dramatični književnosti, o dramatičnih predstavah od 24. oktobra 1867. do 24. aprila 1892, ter imenik vseh sodelujočih članov istih let. — Mnogo zanimivih podatkov se nahaja v imenovanem imeniku, le želeli bi bilo, da se je posameznim odličnejšim igralcem in igralkam pridejal njihov kratek živatopis, kakor se je to v večji meri zgodilo pri gosp. kapelniku „Dramatičnega društva“, kar se gotovo z velikim zanimanjem bere.

Tretji del opisuje novo deželno gledališče ter „Dramatičnega društva“ delovanje v tem Talijanskem hramu.

Četrty del je dodatek gledališčnih predstav po Slovenskem.

Knjiga pisana je v lepi slovenščini, ima mnogo lepega in zanimivega gradiva in bode gotovo vsakemu prijatelju slovenskega odra dobro došla.

Zgodovinski slovar francoskega jezika. Znano je, da že francoska akademija dela štirideset let zgodovinski slovar francoskega jezika. Sedaj je dovršena črka A. Po tem takem mine tisoč let, predno se delo dovrši. Ko se poiščejo vsi zgodovinski viri za kako besedo, se sestavek sestavi, potem pa prečita v seji akademije, ki sta po dve na teden. Večkrat se v jedni seji posvetujejo le o jedni sami besedi, in predlaga se mnogo dopolnil in popravkov zastran pravopisa. Večkrat je treba ves odstavek predelati. Minoli teden je akademija sklenila, da se pet let ne bode pečala z zgodovinskim slovarjem francoskega jezika, da pripravi novo izdajo drugega svojega slovarja, ki je za navadno porabo. Nekateri člani bodo pa v tem pripravljali dalje gradivo in so se že lotili črke B. Zgodovinski slovar bode obsejal vkupe 90 zvezkov, kader bode dovršen. Navadni slovar akademije pa obsega dva močna zvezka in se vsačih 25 let izda nova izdaja. Dosedaj je izšlo že sedem izdaj in se ga pri tem jako pomnožili.

Cerkveni letopis.

Cerkvene novice.

V Ekvadorju je umrl pred kratkim misijonar o. Angel Savio, jeden prvih tovarišev Don Boskoviha. — Hči Voorheesa, senatorja Zedinjenih držav, se je spreobrnila h katoliški veri. Kardinal Gibbons jo je birmal 18. jan. Nekaj dnij preje je hči umrlega Ben Hilla iz Georgije z dvema otročičema vstopila v sv. cerkev. — Katoliški mestni zastop diseldorfski je odbil prošnjo, naj bi se v mestu postavil pesniku Henr. Heineju — spomenik zato, ker je omenjeni krščeni žid v vseh svojih spisih kazal protikrščanskega duha. — Senator zedinjenih držav Vest, protestant, je jako temeljito proučil indijansko vprašanje in mej drugim pravi: „Po mojih mislih so jezuitje več storili za napredek Indijancev v omiki in krščanstvu, nego vsi drugi. Bodi temu vzrok katoliške cerkve obred, ali pobožnost jezuitov ali kaj drugega, jaz samo izjavljam, da je to uspeh mojega vestnega lastnega raziskavanja.“ Zapomnimo si to! — Belgija

je izgubila te dni jednega svojih največjih učenjakov mons. Emerita Namés-a, vseučilišče lovanjsko pa svojega bivšega rektorja in slavnega učitelja. Pokojnik se je rodil v Peowezu 26. julija 1811. Leta 1854 je prišel na vseučilišče kot profesor zgodovine. Leta 1871 po smrti mons. La Foreta je postal rektor magnificus. Leta 1881 je vstopil v pokoj, prepustivši svoje mesto mons. Pieraertsu. Zaduja leta je preživel v premonstratskem samostanu, vedno zaverovan v svoja zgodovinska raziskavanja. Njegovo največje delo „Cours d'Histoire Nationale“ je h kratu največja in najboljša zgodovina belgijska. Cela Belgija žaluje za možem, ki je bil učenjak, dasi — duhovnik. — Drugi shod urugvajskih katoličanov se je sijajno izvršil. Navdušenje je bilo vseobčno, govori zanimivi in času primerni; vzlasti pa nam je omenjati značaja vseh katoliških shodov, namreč: spoštovanja in otročje vdanosti sv. Očetu. — Najbolji katoliški, bogoslovski, znanstveni list angleški „Monthe“ izdaje o. Clarke, jezuit, koder že dalj časa temeljito razpravlja vprašanje, kaj bo z nekrščenimi otroki po smrti. Angleščine vešče opozarjamo na ta mesečnik.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. februarija.

(Spemin.) Jutri, dné 18. aprila, bo štirideset let, ko je neki zlobnež na Dunaju napadel v svoji predrznosti z nožem slavnovladajočega cesarja Franca Jožefa. Avstrijski veteranci pripravljajo za ta dan udanostne izjave za presvetlega cesarja. Tako se poroča iz Domžal, da bodo imeli ondodni veteranci v ta namen sv. mašo. — Umetna in hvalevredna je taka hvaležnost.

(Slovensko gledališče.) Tudi včeraj je privabila opera „Cavalleria rusticana“ toliko občinstva v gledališče, da je bilo popolnoma razprodano. Kakor pri prvi predstavi te opere, tako so se igralci-pevci odlikovali pri drugi. Videti je bilo vendar sinoči več spretnosti in gotovosti v nastopu in večje točnosti v petju. Občinstvo je bilo navdušeno za tako lepe vspehe, ter s ploskanjem jako radodarno. — Pred opero se je ponavljalo drugo dejanje „Valenska svatba“; o tej igri smo že svojedobno izrekli svojo misel.

(V Črnomlju) je bil minoli ponedeljek po končani sv. maši nadučitelju in okrajnemu šolskemu nadzorniku, g. Ant. Jeršinovcu, v šoli slovesno pripet od cesarja podeljeni zlati zaslužni križec.

(Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji.) C. g. Jožef Kralj, župnik pri Mariji Devici v Puščavi, je dobil župnijo v Zavrčah; č. g. Fr. Brglez, kapelan v Hočah, pride v Slov. Bistrico, č. g. Jak. Tajek iz Slov. Bistrice v Vozenico, č. g. J. Makso iz Vozenice k sv. Janžu na Dravskem polju in č. g. Andr. Keček iz Leskoveca v Hoče.

(Liberalna surovost.) Iz Prage se poroča: Kako zoperno je češkimi liberalcem vse, kar je katoliško in kako vse katoliško smešijo, nam priča demonstracija dne 2. febr. v Žižkovu pri Pragi. Kakih 150 ljudi različnega poklica se je zbralo pred stanovanjem duhovnika č. g. Tomaža Škrdle, vrednika katoliškega mesečnika „Vlast“. S kamenjam so razbili okno, vpili: „pereat, hamba, škandal, mažte ho!“ Steklo in kamenje je letelo na mizo, pri kateri vrednik navadno piše, in ranilo bi ga bilo, ako bi bil doma. Truma se je razšla še-le, ko je prišlo več policajev iz Karlina. Prijeli so 9 ljudi, med njimi eno žensko. Vzrok demonstracije je, kakor trdi „Svetozor“, da se je napadal v „Vlasti“ rajni Neruda, in „Národní Listy“ dostavljajo napade na rajnega Václava Beneše Třebízského. Niti prvo, niti drugo ni resnično. Třebízský je bil sodelavec „Vlasti“ in Neruda je prav zaničljivo in razžaljivo pisal o duhovnikih in sv. cerkvi. Ako so se tedaj njegovi spisi obsojali, ni se napadala njegova oseba. Posledica demonstracije je, da pošiljajo duhovniki in drugi zavedni katoličani prispevke za katoliške pisatelje. Društvo „Vlast“ je silno koristno društvo, vspešno deluje zoper liberalizem na Češkem, zato je pa njegovim pristašem društvo samo in vrednik društvenega časopisa trn v peti.

(Iz Celovca) dné 16. februarija: Poseben zavod (internat) za učiteljske pripravnike bodo ustanovili v starem gimnazijskem poslopju. Prostora bo za kakih 80 učiteljskih pripravnikov. C. kr. učno in finančno ministerstvo je zato prepustilo omenjeno poslopje za letnih 100 gld. najemnine. Posebno se za novi zavod zanima gosp. deželni predsednik. —

Mestni zastop je sklenil zidatino novo mestno klavnico. Bode se li pa res zidala, in kedar, to vedó bogovi. — „Freie Stimmen“ se vjedajo, da pri zadnji „schulvereinski“ veselici ni bila tudi zastopana nemška duhovščina!! Vsi drugi stanovi so bili „častno“ zastopani, posebno „častno“ c. kr. uradniki in vojaki.

(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske.) Od 5. do 11. t. m. je bilo novorojencev 14, umrlo jih je pa 30. Med poslednjimi je bilo 7 tujcev in 11 pa v zavodih. 1 je umrl za škarlatico, 1 za davico, 7 za jetiko, 6 za vnetjem sapnih organov, 1 za želodčnim katarom, 4 za ostarelostjo in 10 za raznimi boleznimi. Zbolel je 1 za škarlatico, 1 za vratico in 5 za noricami.

(Ljubljana in Zagreb.) Kakor v Ljubljani, tako se tudi v Zagrebu nemškutarija vedno bolj razširja. „Obzor“ z dne 10. t. m. toži: Ni dovolj, da moramo poslušati trde glasove nemščine in ust lepega sveta po Illici, se je ta manija zavlekla tudi v mestno zbornico, kjer vladni zastopniki pred sejami nemčuejo, kakor da bi bili gori kje ob Sprevi. — Nemščina prevladuje tudi po koncertnih in plesnih dvoranah. — Ali ni ravno tako tudi pri nas v Ljubljani?

(Izseljevanje v Ameriko.) Iz-pod Ostrovec se nam poroča: Pretekli teden je ptujsko glavarstvo v smislu visokega c. kr. namestništva v Gradcu predstojnikom tukaj naročilo, da ne smejo nikomur „domovinskih listov“ dajati, ki so na sumu, da se izselijo v Ameriko, oziroma v Brazilijo. Bilo je potrebno, da se nekaj stori ter se nesreča od toliko ljudi odvrne. Ne more se prav zvedeti, kdo ima vajeti teh agitacij v rokah. Dotičniki popolnoma tajijo. Gotovo pa je, da je gnezdo cele agitacije za naše kraje Maribor, kjer je preteklo nedeljo „nek gospod“ nekje „pridgal“, kako dobro se bode ljudem v Braziliji godilo, koliko zaslužka in kako se za droben denar dajo kupiti „velike kmetije“. Izseljujejo se v okolici mariborski, tudi v sredini slovenskih goric: Sv. Barbara, Sv. Urban. V slednji župniji je eden posestnik prodal vse premoženje; drugemu se ni posrečilo prodati in si je premislil. Poučiti take ljudi je težko, ker jih ne dobiš pred-se. Na pouk v cerkvi je neki tak „Amerikanec“ odgovoril: „Kdo mi more braniti iti, kamor mi je volja?“ Sploh pa se želijo izseliti le bolj slabi elementi, kateri ali po nesreči ali po lastni krivdi ne morejo na zelen pašnik. Godi se pa res trdo ljudem! Slaba lanska letina, neznosni davki storijo mnogim bridko življenje. Kmetom poberejo fante k vojakom in jih tam držijo do skrajnega; vinarске sinove pošljejo domu, ki se ženijo in pomnožijo siromaštvo. Kmet ne more dobiti dobrih poslov in vsled tega trpi poljedelstvo. — Pa ker je izseljevanje v Brazilijo v duševnem in svetnem oziru pogubonosno, je želeli, da se taki kupčiji z ljudmi ob času pot zapré. — V Braziliji, vlasti na nižavi maranonski — kamor se na delo izseljujejo zapeljanci — je sicer dobro močena, zelo rodovitna nižava, z neizmernimi gozdovi obraščena, a spremenjava med zelo suhim in vlažnim časom (in le dva letna časa sta tam) ué vpliva dobro Evropejcem, ondi razsajajo čestokrat smrtonosne bolezni. Vsekako bi se lažje priporočalo našim ljudem, ako že hočejo na tujem srečo poskusiti, domača Bosna in Slavonija, nego oddaljena Brazilija. — Kolike nevarnosti pa pretijo v duševnem oziru še vedno vernim ljudem od framasonstva popolnoma okuženi Braziliji. Tuj jezik, nove šege, negotova bodočnost! — Bil je ta teden tak „Amerikanec“ pri meni. Sklep, izseliti se, ga je storil nekako obupnega, drznega. Ko mu je dušni pastir rekel: „Usmilit se vsaj otrok, ako že vi hočete iti v nesrečo,“ sta se mu prisvetili dve solzi v očesih. Pustil je dva otroka, dva je vzel s seboj. Ako se mu posreči, da naleti na kaj dobrega, se imamo v teh krajih bati še mnogo izseljevanja. Ker država od hudih davkov ne odstopi, ne ostane ljudem drugega, kakor iskati si drugje kruha. Glad je hud gospod: on je gluhi in slepi na vsa modrovanja. Tudi to je del našega socijalnega vprašanja.

(† Pravoslav Trojan.) Iz Prage se nam piše: V četrtek, dné 9. t. m. je umrl dr. Alois Pravoslav Trojan, star 78 let. Rodil se je 2. aprila 1815 v Knovsi pri Slanem. Okolo l. 1840 je napravil z Biegerjem in Tylom češke plese, kjer se je začel vpeljavati češki jezik v višje kroge. V istem času je deloval tudi pri ustanovitvi obrtniške družbe in drugih narodnih podjetjih. L. 1848, dné 11. marca je prebiral pri zboru v svetovael. toplicah peticijo do cesarja, in bil ob enem ud deputacije, ki je pe-

licijo neša cesarju na Dunaj. Zato je bil izvoljen častnim meščanom in v mestni zbor v Pragi; pozneje je bil odposlan v deželni odbor, kjer mu je bilo poverjeno nadzorstvo nad češkim gledališčem, za katero si je pridobil mnogo zaslug. L. 1861 je bil drugič izvoljen v deželni in državni zbor v pribramskem okraju. Kot poslanec je pridno sodeloval v odsekih. Ko se je ustanovilo l. 1885 društvo: „narodni jednota severočeská“ zoper nemški življenji, je bil on izvoljen za predsednika, katero mesto je zastopal do smrti. Z Riegerjem sta založila: „Městanskou besedu“ in mnogih drugih narodnih društev je bil ud. Od leta 1868—79 je bil pristaš svobodomiselné stranke, leta 1879 je bil izvoljen v državni zbor kot kandidat staročeske stranke. Ko so pozneje začeli se ustavljati Mladočehi spravi, je k njim prestopil ter bil l. 1891 izvoljen v državni zbor, ko je kandidiral zoper Riegerja.

(Podobice.) Spomin škofovske 50letnice svetega očeta papeža Leona XIII. dne 19. februarja 1893 se dobiva v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani po prav nizki ceni. To je prav primerno darilo o papeževi slavnosti. Kdor si jih želi, naj se kmalu zanje oglasi.

(„Královská učená společnost česká“) je obhajala, kakor se nam poroča iz Prage, začetkom tega meseca občni zbor. Iz zapisnika se razvidi, da je zgubila družba 9 udov, tako da jih šteje sedaj 173. Knjižnica se je tekom leta razširila za 1413 zvezkov in se sklenila zveza z devetimi novimi tujimi društvi, tako da je v zvezi s 326 tujimi družbami. Vodji srednje šole v Králové Hradci, gosp. Steinmannu, je bila podeljena nagrada 300 gld. za spis: „Výklad některých tvarů slovesných jazyka řeckého“ — razlaga nekaterih glagolovih oblik v grškem jeziku. Družba ima premoženja 95.000 gld., od katerih sme razpolagati s 3204 gld.

(Trgovina z ljudmi.) „Varš. dnevnik“ ima v jedni svojih zadnjih številki poročilo o novi vrsti trgovine na Ruskem: Sladkorne tvornice potrebujejo delavcev; tam v okolici jih je težko dobiti, zato se pogode lastniki tvornic z agenti, brez izjeme židovskimi, koliko jim bodo plačevali za jedno delavsko moč, katero jim pripelje. Agent gre na delo, seveda ne v okolico, marveč izbere si kraje, koder so ljudje gosto naseljeni, koder nimajo zasluzka in koder je bila zadnji čas slaba letina. Tam pričó bobnati in vabiti na delo obetajoč zlate gradove. Posebno v gubernijah: mogilevski, vitebski, smolenski in čornigorski je obilo takih krajev, koder se ljudje dajo trumoma preseliti od brezvestnih židov. Žid nato sklene pogodbo, in seveda obeta, da bo mnogo priboljškov in odpelje delavca na ujhovo mesto. — Plačo mesečno za delavca po pogodbi z lastnikom dobiva žid in od te plačuje delavca po pogodbi. Na mesec dobiva za vsakega navadno po 15 rubljev; za polu delavca (mej te se štejejo ženske in mladeniči do 17. leta) pa polovico. On pa daje navadno celemu delavcu po 5—8 rubljev mesečno; poludelavcu pa okoli tri. Nekaj namečka: kake slabe moke ali kaj podobnega še pridaše, da mu prekmalu ne poginejo tisti, iz katerih žuljev se on tako krivično masti. — Tem delavcem se godi prav tako kakor slovenskim drvarjem na Rumunskem.

Telegrami.

Dunaj, 16. februarja. Knez bolgarski, ki je sedaj na Dunaju, je močno prehlajen in zdravniki so mu svetovali, da naj nekaj dnij ostane doma.

Dunaj, 16. februarja. V zbornici poslancev je danes dr. Laginja zagovarjal

zboljšanje bagatelnega postopanja s tem, da se pritegnejo nesodni izvedenci. Potem je priporočal, da se bolje uredi uradniške plače. Govornik graja, da se rabijo državna pravdnistva za politične namene. Hudo je ožigosal postopanje namestnika Rinaldinja, katerega ime je že osodepolno. Poslanec Spinčić zakliče: „Rinaldo Rinaldini!“ Podpredsednik baron Chlumecky odločno zavrne ta vmesni klic kot nečuvstvo razžaljenje javnega upravnega uradnika in pokara poslanca Spinčića. Obravnava se je potem prenehala.

Dunaj, 17. februarja. Cesar je ogledal v več industrijskih zavodih predmete namenjene za razstavo v Chicagi.

Dunaj, 17. februarja. Grof Kounic je danes v zbornici poslancev prostovoljno in neprisiljen izjavil, da priznava, da njegova včerajsja izjava o uradništvu ni bila prav parlamentarna in umestna. Nikakor pa on ni mislil razžaliti niti uradniškega stanu sploh, niti kacega posamičnega uradnika.

Wels, 17. februarja. Nadvojvodinja Marija Valerija je srečno porodila princa.

Madrid, 17. februarja. V rudnikih mazarronskih v pokrajini Murcia je 25 delavcev mrtvih, ker so se nabrali v jamah škodljivi plini.

Washington, 16. februarja. Senatu se je že predložil pogodbeni načrt o prisvojenju Hawaiia.

Umrli so:

16. februarja. Marija Dostal, hranilničnega uradnika vdova, 43 let, Kravja dolina 11, mrtvoud.

V bolnišnici:

14. februarja. Marjana Slovnik, gostija, 68 let, plućnica. — Rajmund Bajudini, gostac, 67 let, marasmus senilis.

Tuji.

15. februarja.

Pri **Malici**: Komposch, rudniški oskrbnik; Kullman; Oton pl. Steeg, Radler, potovalec; Mahler, Kukel, Linzhardt, Schwarz, trgovci, z Dunaja. — Egersdorfer, potovalec, iz Celja. — Stein, trgovec, iz Peterburga. — Eisech, trgovec, iz Berolina. — Urbančič, zasebnik, s soprogo, iz Polhovca Grada. — Jenko, vinotrtar, z Reke. — Kobliček, kavarinar, iz Kamnika. — Rihard in Emilija Korač iz Ljubljane.

Pri **Donu**: Färber, trgovec; Grüner, Götzl, Sehmiz, potovalec, in Löwy z Dunaja. — Muth, trgovec, iz Siefoka. — Klunz, trgovec, iz Ribnice. — Ludwig, trgovec, iz Tržiča. — Cof, in Kreuzberger, trgovec, iz Kranja. — Hoch, uradnik, in Seidl, iz Trsta. — Moline, zasebnik, iz Tržiča. — Ransch, poročnik, iz Korjega. — Grabner z rodbino iz Grada. —

Pri **avstrijskem caru**: Šumi in Rovi iz Kranja. — Petsche, zasebnik, iz Starega Trga. — Cerer, posestnik, iz Blagovice.

Pri **južnem kolodvoru**: Honigberger, učiteljica, iz Sibinja. — Maše iz Trsta. — Pujman, logar, iz Vodnjana.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokriše na 24 ur
	opazovanja	zrakomerna v mm	toplomerna po Celziju		
7. u. jut.	740 7	—3-8	sl. vzh.	del. jasno	
16. 2. u. pop.	740 0	6 0	zm. jzap.		0 00
9. u. zveč.	740 3	3-6			

Srednja temperatura 19° za 2-3 pod normalom

Razpisane službe.

Učiteljska služba na jednorazrednici v Hotiču; letna plača 450 gld., opr. doklade 30 gld. in stanovanje; prošnje do konci februarja okr. šol. svetu v Litiji.

Pri okr. sodišču v Kočevju služba uradnega sluga; prošnje do 7. marca predsedništvu okrož. sodišča v Novem Mestu; istotako pri mestni občini v Kočevju služba policaja (300 gld. in obleka); prošnje do 1. marca občinskemu uradu kočevskemu.

Dunajska borza.

Dne 17. februarja.

Papirna renta 5%, 16% davka	99 gld. 15 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 „ 80
Zlata renta 4%, davka prosta	118 „ 40
Papirna renta 5%, davka prosta	100 „ 50
Akije avstro-ogerske banke, 600 gld.	993 „
Kreditne akcije, 180 gld.	328 „ 75
London, 10 funtov stl.	121 „ 05
Napoleonor (20 fr.)	9 „ 63
Cesarski cekini	5 „ 69
Nemških mark 100	59 „ 22 1/2

Dne 16. februarja.

Ogerska zlata renta 4%	116 gld. 15 kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 „ 75
4% državne srečke l. 1854.	147 „
5% državne srečke l. 1860.	148 „
Državne srečke l. 1864.	197 „ 50
Zastavna pisma avstr. okr. zem. kred. banke 4%	98 „
Zastavna pisma	102 „
Kreditne srečke, 100 gld.	196 „
St. Genois srečke, 40 gld.	66 „ 70

Služba davkarskega kontrolorja v X. činu za Kranjsko, prošnje v 4 tednih predsedništvu finanč. vodstva v Ljubljani.

Ustanove.

Za l. 1893, dve ustanovi po 700 gld. za balo nevestam uradniškega stanu, ustanovljeni povodom poroke nadvojvodnje Gizele s princem Leopoldom Bavarskim; prošnje, opramljene z dotičnimi dokazili, do 10. marca dolnenavstrijskemu namestništvu na Dunaju.

Pri ljubljanskem magistratu ustanovo za vojaške sirote, po umrlem podpolkovniku Josipu Šihnu v znesku 37 gld. 80 kr. Prošnje za to ustanovo, do katere imajo pravice ubogi otroci vojaškega rodu (zakonski ali nezakonski), vpslati je do konca t. m. ljubljanskemu magistratu.

Dražbe.

V Ljubljani: Manufakturno blago Terezije Eger, trgovke (517 gld. 48 kr.), dne 27. febr.

V Metliki: Marij Pazdičovo zemljišče (811 gld.) v Primostoku št. 5, dne 23. febr. in 23. marca

V Črnomlju: Matije Stalzerja zemljišča (220 gld.) v Mašlju, dne 24. febr. in 7. aprila.

V Kranju: Fr. Lahnérjevo posestvo v Kokrici (3010 gld.) dne 13. marca

V Ljubljani: Fr. Zolnarjevo posestvo (5725 gld.) na Vižmarjih s pritlikino (132 gld. in 647 gld.) vred, dne 18. febr. in 18. marca; — dalje Min. Habjana posestvo (4480 gld.) na Malem Vrhu s pritlikino (437 gld.), dne 22. februarja in 22. marca.

V Zatičini: Fr. Skufce zemljišče (450 gld.) v Podbukovju, dne 9. marca in 6. aprila.

V Ložu: Janez Pirmnovovo zemljišče (2081 gld.) v Jeršiču, dne 1. marca in 5. aprila; — dalje Mih. Znidaršičevo zemljišče (930 gld.), dne 1. marca in 5. aprila.

Pod varstvom.

Luka Lotrič, posestnik v Dražgošah na Pečeh št. 24 (okr. sod. Skofja Loka), varuh njega je Matija Jelenc, po domače Bolčar, iz Dražgoš.

Janez Benčina iz Segova Vasi št. 30, radi blaznosti; varuh mu je Fr. Šega od tam (okr. sod. Ribnica).

Luka Kavalar, 37 let star, bivši učitelj v Radečah, radi blaznosti; varuh mu je njega oče Luka Kavalar od tam (sod. okr. Kranjska Gora).

Javna zahvala.

V akademičnem letu 1892/93 blagovolili so do zdaj darovati „Podpiralni zalogi slovenskih vseučiliščnikov v Gradcu“:

Iz ostavščine g. Frana Kotnika ml. gospod I. V. 400 gld.; visoki deželni zbor kranjski v Ljubljani 200 gld.; visoki deželni zbor štajarski v Gradcu 150 gld.; slavna družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 50 gld.; slavni odbor okrajnega zastopa v Ormožu 10 gld.; dalje p. n. gospodje: Dr. Josip Kenda, okr. zdravnik v Vipavi, 10 gld.; dr. Ign. Klemenčič, e. kr. vseučilišni profesor v Gradcu, 10 gld.; dr. Val. Krisper, odvetnik v Ljubljani, 10 gld.; dr. Gvidon Srebre, odvetnik v Brežicah, 10 gld.; dr. Fr. Celestin, kr. gimn. prof. in vseučil. docent v Zagrebu, 5 gld.; dr. Iv. Dečko, odvetnik in deželni poslanec v Celju, 5 gld.; dr. P. Defranceschi, zdravnik na Dunaju, 5 gld.; Ivan Fon, e. kr. gimn. profesor v Rudolfovcu, 5 gld.; dr. Al. Homan, deželni okr. zdravnik v Prevojah (Lukovici) na Kranjskem, 5 gld.; dr. Fr. Jurteja, odvetnik in dež. glavarja namestnik v Šmarji pri Jelšah, 5 gld.; Ivan Murnik, e. svetnik itd. v Ljubljani, 5 gld.; Fran Obiak, e. kr. poštni kontrolor na Dunaju, 5 gld.; Rajko Perušek, e. kr. gimn. profesor v Ljubljani, 5 gld.; Luka Svetec, e. kr. notar in dež. poslanec v Litiji, 5 gld.; dr. Josip Vošnjak, dež. odbornik v Ljubljani, 5 gld.; dr. Fran Žižek, zdravnik v Gradcu, 5 gld.; Viktor Globočnik, e. kr. notar v Kranju, 3 gld.; dr. Josip Muršec, realni profesor v pok. in konzistorijalni svetnik v Gradcu, 3 gld. — Vrh tega daroval je g. Val. Krisper, tovarnar in vlastelin v Radečah, za natis „Poročila o delovanju in stanju podpiralne zaloge slovenskih vseučiliščnikov v Gradcu v akademičnem letu 1881/92“, papirja za 10 gld.

Za vse te velikodušne darove izreka opravični odbor „Podpiralne zaloge slovenskih vseučiliščnikov v Gradcu“ plemenitim dariteljem v imenu revnih in podpore vrednih vseučiliščnikov slovenskih najtoplejšo svojo zahvalo.

V Gradcu, dne 14. svečana 1893.

Dr. Bogomil Krek,
tajnik.

Dr. Gregorij Krek,
preds. in blagajnik.

Križev pot

90 cm. visok, prodá takoj za

65 goldinarjev

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar 85 6—6

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4.

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno.

Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2-60.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Dr. Ivan Janežič

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wallzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dorego

kolikor moč visokega obrestovanja

pri najpopolnejši varnosti

naloženih glavnica